

Thực trạng tổ chức Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2 ở các trường tiểu học thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ

Phó Đức Hoà¹, Mai Thảo Quyên^{*2}

¹ Email: phoduchoa40@gmail.com
Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
136 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam

* Tác giả liên hệ

² Email: mthaoquyen@gmail.com
Trường Tiểu học Thọ Sơn
Hai Bà Trưng, Thọ Sơn, thành phố Việt Trì,
tỉnh Phú Thọ, Việt Nam

TÓM TẮT: Học sinh tiểu học có trí thông minh, óc tưởng tượng phong phú nhưng cũng rất dễ bị phân tán nếu căng thẳng, quá tải. Vì vậy, nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy cần phải phù hợp với tâm lý lứa tuổi học sinh. Trong dạy học tiểu học, việc đổi mới trong dạy học môn Toán đóng vai trò rất quan trọng. Học Toán giúp học sinh phát triển năng lực tư duy, giúp các em nhạy bén hơn trong các môn học khác. Muốn học tốt môn Toán, học sinh cần phải say mê và hứng thú việc học. Như vậy, giáo viên cần tạo cho học sinh lòng say mê và sự hứng thú trong môn học. Trước thực tế ấy, Học thông qua chơi trong môn Toán là một giải pháp hữu ích và hiệu quả. Học thông qua chơi giúp học sinh tiếp cận được những điều mới mẻ, giúp cho việc học trở nên dễ dàng hơn. Vì vậy, giáo viên nên tận dụng những lợi thế của hoạt động chơi để tạo cơ hội cho các em được tiếp thu và có cơ hội thử nghiệm trong quá trình học.

TỪ KHÓA: Giáo viên, Toán lớp 2, thử nghiệm, giảng dạy.

→ Nhận bài 17/01/2023 → Nhận bài đã chỉnh sửa 07/02/2023 → Duyệt đăng 15/3/2023.

DOI: <https://doi.org/10.15625/2615-8957/12310310>

1. Đặt vấn đề

Đối với Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 cấp Tiểu học, đổi mới phương pháp dạy học là một vấn đề đang được mọi người trong ngành Giáo dục quan tâm. Việc áp dụng Học thông qua chơi giúp giáo viên ở Việt Nam thực hiện thành công mục tiêu này. Thông qua chơi, học sinh không ngừng học hỏi và kết nối với môi trường xung quanh. Học thông qua chơi là sự lĩnh hội một cách tiếp cận mới về việc học của học sinh thông qua các hoạt động học mang tính chơi. Học thông qua chơi hướng tới việc học diễn ra khi học sinh được thực hành, được trải nghiệm. Điều này giúp các em hiểu biết và tham gia nhiều hơn, thúc đẩy sự sáng tạo và khơi dậy trí tò mò của mình.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Lí luận về tổ chức Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2

2.1.1. Một số vấn đề về Học thông qua chơi

a. Quan niệm về Học thông qua chơi trên thế giới và ở Việt Nam

Đại diện cho khuynh hướng sử dụng trò chơi trong hoạt động học tập làm phương tiện phát triển toàn diện cho trẻ phải kể đến nhà sư phạm nổi tiếng người Tiệp Khắc I.A.Komenxki (1592 - 1670). Ông coi hoạt động chơi là hình thức hoạt động cần thiết, phù hợp với bản chất và khuynh hướng của trẻ. Ph.Phroebe là người khởi xướng và đề xuất ý tưởng kết hợp dạy học với trò

chơi cho trẻ. Ông cho rằng, qua những hoạt động chơi, trẻ nhận thức được cái khởi đầu do thượng đế sinh ra tồn tại ở khắp mọi nơi, nhận thức được những quy luật tạo ra thế giới.

Cũng như các hoạt động giáo dục ở trường học trên thế giới, học tập thông qua hoạt động chơi cũng là một hoạt động không thể thiếu trong trường học ở nước ta. Dự án “Lồng ghép các hoạt động Học thông qua chơi cho học sinh tiểu học ở Việt Nam” (iPLAY) tập trung hỗ trợ Bộ Giáo dục và Đào tạo hoàn thành mục tiêu bằng cách xây dựng thái độ, kiến thức và năng lực của giáo viên tiểu học để lồng ghép các phương pháp giáo dục Học thông qua chơi tại lớp học thông qua việc kết hợp các khóa bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên tại trường. Có thể nói, Học thông qua chơi góp phần vào sự phát triển toàn diện cho học sinh về nhận thức, tương tác xã hội, cảm xúc, sáng tạo và thể chất. Những kỹ năng này cần thiết để các em phát triển được mọi tiềm năng của bản thân và đặt nền móng vững chắc cho việc học tập suốt đời.

b. Đặc điểm của Học thông qua chơi

Vui vẻ: Đây là đặc trưng điển hình của chơi - học sinh hứng thú được tham gia chơi, được trải nghiệm những khoảnh khắc hồi hộp, phấn khích hay vui sướng khi mình vượt qua các thử thách.

Tham gia tích cực: Học thông qua chơi luôn đòi hỏi học sinh phải được tham gia vào quá trình hoạt động.

Có ý nghĩa: Học sinh có cơ hội liên hệ những điều em

đã biết, đã trải qua với những gì em đang học.

Có nhiều cơ hội thử nghiệm (có cơ hội được lập đi lập lại): Học sinh có thể thử nghiệm nhiều khả năng khác nhau để trả lời câu hỏi mà em đang tìm hiểu và đưa ra các giả thuyết, tiếp tục đặt câu hỏi tiếp theo.

Tương tác xã hội: Thông qua thể hiện suy nghĩ mình, qua tương tác trực tiếp, học sinh sẽ được chia sẻ và hiểu ý tưởng của bạn bè, thầy cô.

c. Các hình thức Học thông qua chơi

Học thông qua chơi tự do: Hoàn toàn do học sinh khởi xướng, tổ chức và điều khiển, không có sự tham gia của giáo viên.

Học thông qua chơi có định hướng: Học sinh chủ động thực hiện, giáo viên chỉ hỗ trợ, hướng dẫn.

Học thông qua trò chơi: Được thiết kế sẵn với các quy tắc và luật chơi nhưng học sinh vẫn cảm thấy vui vẻ khi chơi.

Học thông qua hướng dẫn chi tiết, cụ thể và kiểm soát của giáo viên: Do giáo viên thiết kế với cấu trúc nhất định.

Việc phân loại các loại hình chơi chỉ mang tính tương đối, tùy thuộc vào bối cảnh, mục đích tổ chức và thực hiện hoạt động, có thể có mối quan hệ giao thoa giữa các loại hình chơi.

d. Lợi ích của Học thông qua chơi

- Học thông qua chơi góp phần phát triển nhận thức của học sinh.
- Học thông qua chơi góp phần phát triển kỹ năng sáng tạo của học sinh.
- Học thông qua chơi góp phần phát triển kỹ năng xã hội cho học sinh.
- Học thông qua chơi góp phần phát triển kỹ năng cảm xúc của học sinh.
- Học thông qua chơi góp phần phát triển thể chất cho học sinh.

2.1.2. Cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong dạy học môn Toán lớp 2

Cơ hội thử nghiệm có nghĩa là học sinh có thể thử nghiệm nhiều khả năng khác nhau để trả lời câu hỏi mà em đang tìm hiểu và đưa ra các giả thuyết, tiếp tục đặt câu hỏi tiếp theo. Cách học này giúp các em tìm ra nhiều phương án giải quyết cho một vấn đề, từ đó hình thành tư duy đa chiều.

Trong Chương trình Giáo dục tiểu học, các môn học và hoạt động giáo dục trong nhà trường áp dụng phương pháp thúc đẩy các hoạt động của học sinh, trong đó giáo viên đóng vai trò tổ chức, hướng dẫn hoạt động cho học sinh, tạo môi trường học tập thân thiện và tạo ra những tình huống có vấn đề để khuyến khích học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động học tập, tự khám phá ra năng lực, ước vọng của bản thân, kỹ năng để phát triển. Để Học thông qua chơi có hiệu quả, giáo viên cần tạo

ra môi trường khuyến khích và mời gọi cho học sinh để học sinh tự đưa ra các sáng kiến, khám phá sở thích, năng khiếu và đam mê của chính mình.

Đặc trưng của môn Toán là bộ môn với lượng kiến thức khá lớn, khó tiếp cận và cảm thấy khô khan. Vì vậy, khi tổ chức hoạt động Học thông qua chơi giúp các em cảm hứng thú hơn khi tiếp nhận kiến thức. Đồng thời, việc Học thông qua chơi cũng tạo cho học sinh cơ hội thử nghiệm bằng việc giải các bài toán, phép tính bằng nhiều cách khác nhau, qua đó kích thích sự tư duy sáng tạo của các em. Bên cạnh đó còn giúp phát huy tính tích cực, chủ động, sáng tạo và vận dụng kiến thức, kỹ năng góp phần phát triển toàn diện năng lực và phẩm chất của học sinh tiểu học. Quá trình tổ chức hoạt động Học thông qua chơi cho học sinh giúp gợi động cơ, tạo hứng thú; trải nghiệm, khám phá; phân tích, rút ra bài học; thực hành; ứng dụng.

2.2. Thực trạng tổ chức Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2 ở các trường tiểu học thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ

Tác giả tiến hành khảo sát:

- Thực trạng nhận thức, thái độ của cán bộ quản lý và giáo viên về hoạt động Học thông qua chơi.
- Thực trạng mục tiêu, đáp ứng yêu cầu cần đạt về hoạt động Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2.
- Thực trạng đặc điểm Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2.
- Thực trạng loại hình Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2.
- Thực trạng lợi ích của Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2.
- Thực trạng công tác kiểm tra, đánh giá Học thông qua chơi ở tiểu học.

Quy mô khảo sát: Nghiên cứu 160 khách thể trong đó: 140 học sinh lớp 2; 20 giáo viên.

Địa bàn khảo sát: Khảo sát tại Trường Tiểu học Gia Cẩm và Trường Tiểu học Thọ Sơn thành phố Việt Trì, tỉnh Phú Thọ.

Để tìm hiểu về những đánh giá của giáo viên đối với các đặc điểm của Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh chúng tôi tiến hành điều tra khảo sát với câu hỏi: “Thầy/cô cho biết mức độ đánh giá của thầy cô về các đặc điểm Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2 ở tiểu học? Kết quả chúng tôi thu được như sau (xem Bảng 1).

Kết quả khảo sát cho thấy, các đặc điểm của Học thông qua chơi mức độ đánh giá “Nhiều” chiếm từ 15 - 35%; mức độ “Một chút” đánh giá là 25% đến 55% và bên cạnh đó mức độ “Không quan sát được” chiếm từ 15% đến 50%. Như vậy, đa số cán bộ quản lý và giáo

Bảng 1: Khảo sát các đặc điểm Học thông qua chơi trong giáo dục ở tiểu học nhằm phát triển năng lực tự chủ và tự học cho học sinh

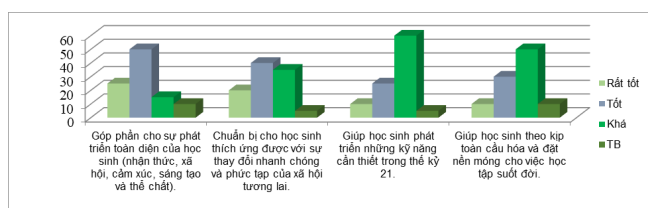
STT	Các đặc điểm Học thông qua chơi	Mức độ					
		Nhiều		Một chút		Không quan sát được	
		Số lượng	%	Số lượng	%	Số lượng	%
1	Vui vẻ: Đây là đặc trưng điển hình của chơi - học sinh hứng thú được tham gia chơi, được trải nghiệm những khoảnh khắc hồi hộp, ngạc nhiên, phấn khích hay vui sướng khi mình vượt qua các thử thách.	4	20	11	55	5	15
2	Tham gia tích cực: Học sinh phải được tham gia vào quá trình hoạt động. Tính tích cực được thể hiện khi các em say sưa và tập trung cao độ vào hoạt động học tập.	7	35	8	40	5	25
3	Có ý nghĩa: Trong quá trình học, học sinh có cơ hội liên hệ những điều đã biết, đã trải qua với những gì em đang học. Thông qua trải nghiệm, thực hành học sinh có cơ hội thể hiện và mở rộng hiểu biết của mình qua nhiều hình thức như thuyết trình, vẽ tranh, kể chuyện, xếp hình.	3	15	5	25	12	60
4	Có nhiều cơ hội thử nghiệm (có cơ hội được lập đi lập lại): Học sinh có thể thử nghiệm nhiều khả năng khác nhau để trả lời câu hỏi mà em đang tìm hiểu và đưa ra các giả thuyết, tiếp tục đặt câu hỏi tiếp theo. Cách học này sẽ giúp các em tìm ra nhiều phương án giải quyết cho một vấn đề, từ đó hình thành tư duy đa chiều.	4	20	6	30	10	50
5	Tương tác xã hội: Đây là một công cụ hữu ích cho cả học và chơi. Thông qua thể hiện suy nghĩ mình, qua tương tác trực tiếp, học sinh sẽ được chia sẻ và hiểu ý tưởng của bạn bè, thầy cô. Từ đó, các em không chỉ cảm thấy thoải mái mà còn cảm thấy gắn kết và tạo mối quan hệ thân thiết với các bạn trong lớp.	4	20	9	45	7	35

viên đều cho rằng, Học thông qua chơi là không quan sát được hoặc quan sát được chỉ một chút.

2.2.1. Thực trạng mục tiêu, đáp ứng yêu cầu cần đạt về hoạt động Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2

Biểu đồ 1 cho thấy, nội dung *Góp phần cho sự phát triển toàn diện của học sinh (nhận thức, xã hội, cảm xúc, sáng tạo và thể chất)* có 25% đánh giá ở mức độ rất tốt, 50% đánh giá ở mức tốt và 10% đánh giá ở mức độ trung bình.

Ở mục tiêu *Chuẩn bị cho học sinh thích ứng được với sự thay đổi nhanh chóng và phức tạp của xã hội tương lai* có 20% giáo viên đánh giá ở mức độ rất tốt, 40% ở mức độ tốt và 35% ở mức độ trung bình. Giáo viên đều cho rằng, đây là mục tiêu quan trọng giúp học sinh có

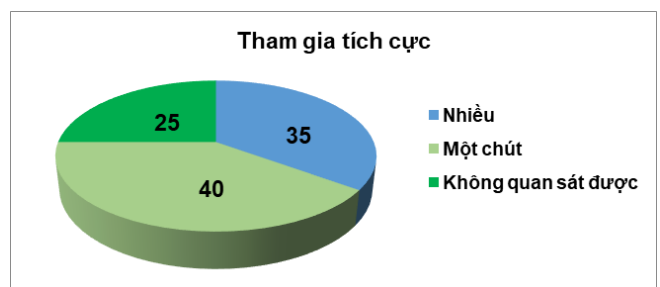

Biểu đồ 1: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá mục tiêu hoạt động Học thông qua chơi trong giáo dục ở tiểu học tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh tiểu học

những kỹ năng cần thiết cho tương lai sau này.

Với mục tiêu *Giúp học sinh phát triển những kỹ năng cần thiết trong thế kỷ XXI*, có 20% đánh giá ở mức độ hoàn thành rất tốt và 40% đánh giá ở mức độ hoàn thành tốt. Tuy nhiên, vẫn còn 10% cán bộ quản lý và giáo viên đánh giá ở mức độ trung bình. Ngoài những nội dung trên vẫn còn nội dung chưa nhận được sự đánh giá cao như *Giúp học sinh theo kịp toán cầu hóa và đặt nền móng cho việc học tập suốt đời*, chỉ nhận được 10% đánh giá mức độ rất tốt và 30% mức độ tốt, có tới 10% mức độ trung bình.

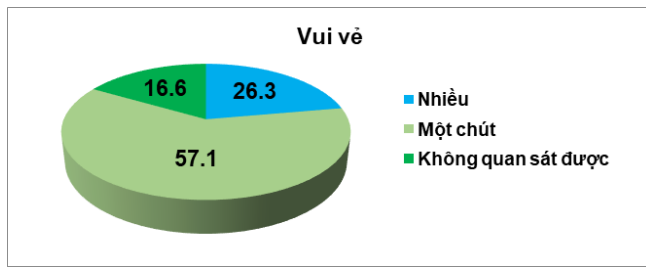
2.2.2. Thực trạng đặc điểm Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2

Biểu đồ 2: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá đặc điểm tham gia tích cực của học sinh

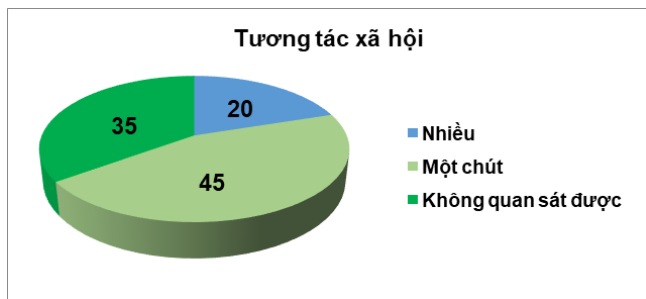
Đây là đặc điểm được đánh giá ở mức độ cao nhất với 35% mức độ “Nhiều” và 40% mức độ “Một chút” (xem Biểu đồ 2). Giáo viên chia sẻ rằng, học sinh rất hứng thú khi tham gia các hoạt động Học thông qua chơi, các em say sưa và tập trung cao độ. Tuy nhiên, trong các hoạt động mặc dù các em tập trung nghe giảng, đặt câu hỏi và thường giơ tay trả lời câu hỏi nhưng mức độ tự chủ còn thấp, mức độ tích cực còn chưa cao.

Trong đó, đặc điểm “Vui vẻ” được đánh giá 26.3% mức độ “Nhiều” và 57.1% mức độ “Một chút”. Điều này cho thấy qua các hoạt động, học sinh được trải nghiệm những khoảnh khắc hồi hộp, ngạc nhiên hay vui sướng khi mình vượt qua các thử thách. Tuy nhiên, vẫn có 16.7% giáo viên đánh giá mức độ “Không quan sát được” (xem Biểu đồ 3).

Biểu đồ 3: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá đặc điểm vui vẻ của học sinh

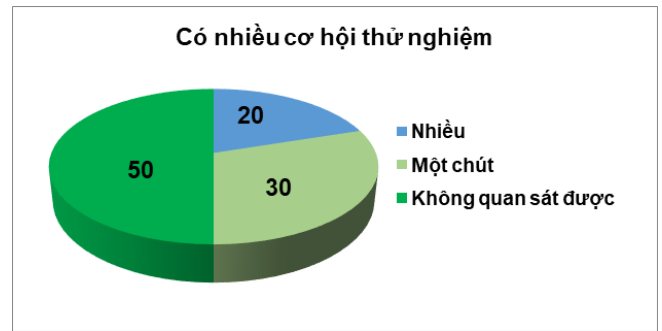
Với đặc điểm “Tương tác xã hội”, chúng ta cùng quan sát Biểu đồ 4:

Biểu đồ 4: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá đặc điểm tương tác xã hội của học sinh

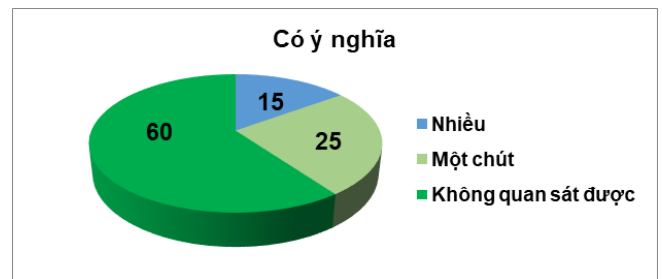
Đây là đặc điểm được đánh giá mức độ “Nhiều” 20%; “Một chút” 45% và vẫn có giáo viên đánh giá mức “Không quan sát được” cao chiếm 35%. Nhờ các hoạt động Học thông qua chơi các em có cơ hội được gắn kết, được chia sẻ, bày tỏ những suy nghĩ tích cực của bản thân mình. Khi tham gia các hoạt động Học thông qua chơi học sinh luôn ở trạng thái vui vẻ, từ đó tăng khả năng tương tác và tăng cường khả năng sáng tạo. Từ những hoạt động này giúp học sinh thay đổi cả nhận thức và hành động, là cơ hội để các em thể hiện năng lực sáng tạo của mình, giúp các em biết trân trọng giá

trị cuộc sống, định hướng được tương lai cho bản thân, đồng thời cũng phát huy năng lực hợp tác đoàn kết. Ở đặc điểm “Có nhiều cơ hội thử nghiệm (có cơ hội được lặp đi lặp lại)” (xem Biểu đồ 5):

Biểu đồ 5: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá đặc điểm có nhiều cơ hội thử nghiệm của học sinh

Đặc điểm “Có nhiều cơ hội thử nghiệm (có cơ hội được lặp đi lặp lại)” mức độ đánh giá “Nhiều” 20%; “Một chút” 30% và “Không quan sát được” 50%. Đây là hoạt động được giáo viên đánh giá ở mức độ cao. Các thầy cô đều cho rằng đây là cơ hội tốt để cho học sinh phát huy khả năng sáng tạo và tư duy tích cực của mình để đưa ra hướng giải quyết cho các vấn đề được đưa ra. Song bên cạnh việc tổ chức các hoạt động vui chơi thì khối lượng kiến thức theo chuẩn kỹ năng còn nhiều mà thời gian còn hạn hẹp, vì thế chưa có nhiều cơ hội cho học sinh thử nghiệm và sáng tạo ý tưởng của mình. Cùng với đó, “Có ý nghĩa” là một trong những đặc điểm cũng nhận được sự quan tâm và đánh giá khá cao của giáo viên (xem Biểu đồ 6).

Biểu đồ 6: Biểu đồ thể hiện mức độ đánh giá đặc điểm có ý nghĩa của học sinh

Học thông qua chơi là một nội dung mang nhiều ý nghĩa tích cực, không chỉ giúp học sinh có cơ hội được thử nghiệm mà còn tạo sân chơi vui vẻ, lành mạnh để các em khám phá. Ở nội dung này, giáo viên lựa chọn với mức độ 15% nhiều, 25% một chút và 60% giáo viên lựa chọn tiêu chí không quan sát được. Có thể thấy, giáo viên chưa đánh giá cao lợi ích mà Học thông qua chơi mang lại. Hầu hết giáo viên đều nghĩ rằng, đây là một đặc điểm không có ảnh hưởng nhiều đến quá trình dạy học.

2.2.3. Thực trạng các loại hình Học thông qua chơi tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2

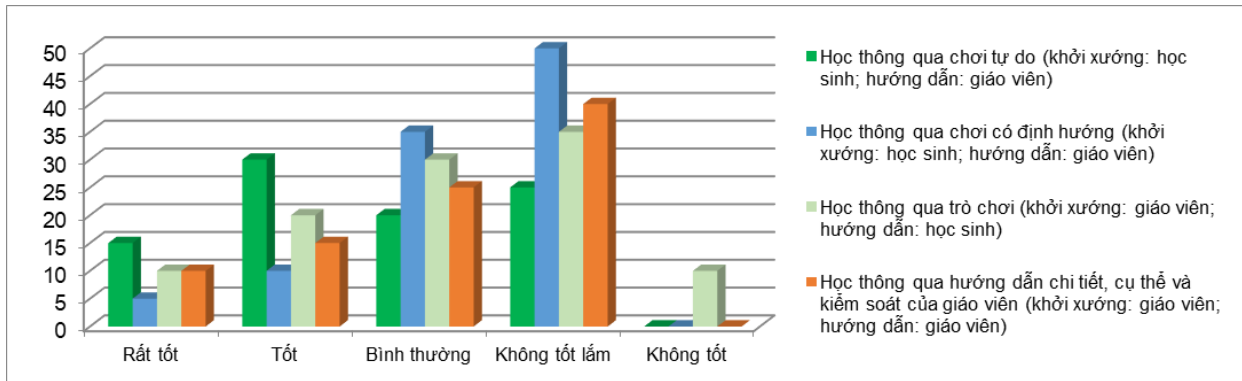
Biểu đồ 7 cho thấy, loại hình Học thông qua chơi mang lại hiệu quả cao nhất trong bốn loại hình, chứng tỏ cơ hội thử nghiệm được ứng dụng trong quá trình giảng dạy sẽ cao nhất và có tính thực tế cao. Cụ thể như sau: Ở loại hình “Học thông qua chơi tự do” chiếm tỉ lệ cao nhất, chiếm 15% rất tốt và 30% tốt. Đứng thứ hai là loại hình “Học thông qua trò chơi”, mức độ rất tốt và tốt chiếm 30%, 30% ở mức độ thường, có 10% giáo viên cho rằng không đem lại hiệu quả tốt. Ở vị trí thứ ba là loại hình “Học thông qua hướng dẫn chi tiết, cụ thể và kiểm soát của giáo viên” với mức độ rất tốt và tốt chiếm 25%. Ở loại hình này, giáo viên đặt ra mục tiêu học tập, đưa ra khuôn khổ, hướng dẫn rõ ràng, chi tiết để học sinh thực hiện theo và các em chủ yếu làm theo sự hướng dẫn, kiểm soát trực tiếp mà không có nhiều cơ hội đưa ra các ý tưởng, quan điểm của cá nhân mình. Cuối cùng, loại hình “Học thông qua chơi có định hướng” được đánh giá ở mức độ thấp nhất, với 5% mức độ rất tốt và 10% ở mức độ tốt. Ở loại hình này, học sinh chủ động, giáo viên chỉ hỗ trợ.

2.2.4. Thực trạng kiểm tra, đánh giá Học thông qua chơi ở tiểu học

Sau mỗi hoạt động học thì việc đánh giá năng lực cho học sinh là một điều cần thiết để rút ra kinh nghiệm cho việc tổ chức các hoạt động cho học sinh một cách hiệu quả nhất. Để tìm hiểu nội dung này, tác giả đã tiến hành khảo sát về thực trạng kiểm tra đánh giá kết quả hoạt động Học thông qua chơi và thu được kết quả ở Bảng 2.

Bảng 1 cho thấy, ở hoạt động *giáo viên đánh giá học sinh* mức độ thường xuyên và rất thường xuyên chiếm 40%. Đây là hoạt động được thực hiện khá thường xuyên. Để đánh giá học sinh, giáo viên cần thu thập những thông tin về học tập cũng như các hoạt động của các em, đánh giá dựa trên sự tích cực, tiến bộ của các em với từng môn học. Từ đó, các em biết được khả năng học tập của mình để cố gắng và nỗ lực hơn nữa, tích cực tham gia các hoạt động cùng thầy cô và bạn bè.

Giáo viên tự đánh giá học sinh, là nội dung được giáo viên lựa chọn nhiều thứ hai với mức độ rất thường xuyên chiếm 10%, thường xuyên là 20% và bình thường là 25%, có 5% giáo viên chưa bao giờ sử dụng hình thức này. Qua hoạt động này, giáo viên nắm bắt rõ tình hình của học sinh trong lớp học, có thể biết được

Biểu đồ 7: Thực trạng triển khai các loại hình Học thông qua chơi trong giáo dục ở tiểu học nhằm phát triển năng lực tự chủ và tự học cho học sinh

Bảng 2: Thực trạng hoạt động kiểm tra, đánh giá Học thông qua chơi trong giáo dục ở tiểu học phát triển năng lực tự chủ và tư học cho học sinh

TT	Hoạt động kiểm tra, đánh giá Học thông qua chơi	Mức độ thực hiện									
		Rất thường xuyên		Thường xuyên		Bình thường		Thỉnh thoảng		Chưa bao giờ	
		Số lượng	%	Số lượng	%	Số lượng	%	Số lượng	%	Số lượng	%
1	Học sinh tự đánh giá	1	5	2	10	9	45	7	35	1	5
2	Đánh giá đồng đẳng	1	5	3	15	7	35	6	30	3	15
3	Phụ huynh và các lực lượng giáo dục khác	1	5	2	10	4	20	9	45	4	20
4	Giáo viên đánh giá học sinh	3	15	5	25	7	35	4	20	1	5
5	Giáo viên tự đánh giá	2	10	4	20	5	25	7	37,2	1	5

những hoạt động Học thông qua chơi mà mình tổ chức có đem lại hiệu quả cao hay không. Từ đó, giúp giáo viên điều chỉnh phương pháp đáp ứng với yêu cầu và phù hợp với học sinh.

Ở vị trí thứ ba mà giáo viên chọn là việc tổ chức *đánh giá đồng đẳng* với 20% giáo viên lựa chọn rất thường xuyên và thường xuyên. Đánh giá đồng đẳng là việc học sinh đánh giá quá trình thực hiện chéo nhau trong cùng một lớp. Học sinh quan sát các bạn trong quá trình học tập và tiến hành đánh giá bạn học đó.

Bên cạnh đó, việc *phụ huynh và các lực lượng giáo dục khác tham gia vào quá trình đánh giá* còn chiếm tỉ lệ thấp. Giáo viên chia sẻ rằng, đây là một hình thức khó thực hiện, đồng thời có một số phụ huynh hiện nay còn thờ ơ với việc học của con cái, giao phó toàn bộ cho giáo viên.

Cuối cùng là tiêu chí *học sinh tự đánh giá*. Đây cũng là hình thức chưa được thực hiện thường xuyên và có những giáo viên chưa thực hiện bao giờ với mức đánh giá 5%. Tự đánh giá trong học tập là sự nhìn nhận của chính bản thân người học về mức độ hình thành và phát triển năng lực, phẩm chất của bản thân so với chuẩn yêu cầu. Tuy nhiên, với học sinh lớp 2, các em vẫn còn khá nhỏ và chưa ý thức cũng như chưa nhận thức được việc đánh giá kết quả bản thân của mình như thế nào cho đúng. Vì thế, đây là biện pháp mà giáo viên ít sử dụng trong quá trình đánh giá kết quả của hoạt động Học thông qua chơi.

2.2.5. Đánh giá chung thực trạng

a. Ưu điểm

Có thể thấy, Học thông qua chơi có ý nghĩa quan trọng trong việc phát triển năng lực tự chủ và tự học của học sinh, tạo cơ hội cho các em được thử nghiệm, đồng thời nâng cao chất lượng dạy học, hình thành nhân cách cho trẻ.

Cách thức tổ chức cũng như nội dung chủ đề đa dạng, phong phú, hình thức đa dạng, kết hợp tổ chức trò chơi, tiết sinh hoạt chủ nhiệm lớp, thực hiện lồng ghép với trò chơi, kĩ năng sống qua các hoạt động Học thông qua chơi ở các môn học. Từ đó, không chỉ giúp các em hứng thú hơn với môn học, tích cực, chủ động tham gia cùng tập thể, tiếp nhận kiến thức và ghi nhớ nó sâu hơn.

Giáo viên sử dụng nhiều phương pháp, hình thức khác nhau, với mỗi nội dung đều mang thông điệp và ý nghĩa riêng của nó. Việc sử dụng đa dạng các hình thức sẽ giúp cho các em được gần gũi, gần bó hơn, giáo viên và học sinh có cơ hội tìm hiểu và chăm sóc nhau. Tổ chức Học thông qua chơi trong dạy học ở tiểu học làm cho không khí trường lớp sôi nổi, vui vẻ, mọi người cảm thấy hòa đồng, gần gũi, gần bó với nhau, phát huy ở học sinh tinh thần tập thể hợp tác với cộng đồng, ý thức trách nhiệm công dân, xây dựng bầu không khí

đoàn kết thân ái trong tập thể nhà trường.

b. Hạn chế

Bên cạnh những mặt đã đạt được, việc tổ chức hoạt động Học thông qua chơi vẫn còn tồn tại một số hạn chế như sau:

Giáo viên chưa sử dụng đa dạng những trò chơi khác nhau, dẫn đến học sinh dễ bị nhàm chán. Học sinh tham gia còn chưa thực sự tích cực, chưa phát huy được vai trò của tổ chức Học thông qua chơi cho việc giáo dục học sinh.

Một số giáo viên, học sinh và các lực lượng giáo dục khác, nhận thức chưa đúng mức về vai trò của Học thông qua chơi.

Học sinh chưa thực sự nghiêm túc trong các hoạt động Học thông qua chơi. Các em thường xem đó là những hoạt động giải trí, ít có tinh thần thái độ đúng đắn trong học tập.

c. Nguyên nhân

- Nhận thức của một số giáo viên và cán bộ quản lí còn rời rạc. Hầu hết giáo viên đều cho rằng, Học thông qua chơi phải có sự dẫn dắt và tuân theo một quy định nhất định, vì thế chưa tạo cho học sinh nhiều cơ hội thử nghiệm.

- Kế hoạch dạy học còn chưa phù hợp với yêu cầu, các hoạt động tổ chức còn phụ thuộc vào thời lượng vì thế giáo viên chưa có nhiều thời gian tổ chức

- Một số phụ huynh học sinh còn chưa thực sự quan tâm đến việc học của con cái, phó mặc cho giáo viên.

3. Kết luận

Thực hiện khảo sát, nghiên cứu về nhận thức, thái độ cũng như việc tổ chức Học thông qua chơi nhằm tạo cơ hội thử nghiệm cho học sinh trong môn Toán lớp 2, chúng ta thấy rằng, hầu hết các bộ quản lí, giáo viên tại hai nhà trường đã nhận thức khá tốt về ý nghĩa, vai trò, lợi ích cũng như cách thức tổ chức, về sự cần thiết phải tổ chức hoạt động Học thông qua chơi trong nhà trường. Các trường đã tổ chức một số hoạt động phù hợp với học sinh nhằm thu hút sự tham gia của các lực lượng bên trong và bên ngoài nhà trường, bước đầu có tác dụng tích cực, giúp học sinh rèn luyện và hình thành nhân cách. Tuy nhiên, qua nghiên cứu, đánh giá từ thực trạng cho thấy, thực tiễn tổ chức Học thông qua chơi trong dạy học ở tiểu học vẫn còn tồn tại nhiều hạn chế, bất cập do nhận thức chưa đúng mức. Vì vậy, cần củng cố và mở rộng hiểu biết của cán bộ quản lí, giáo viên về Học thông qua chơi ở cấp Tiểu học. Yêu cầu đặt ra là giáo viên cần có biện pháp và hình thức tổ chức cho phù hợp với học sinh để hoạt động Học thông qua chơi mang lại hiệu quả cao nhất, tạo cho học sinh nhiều cơ hội thử nghiệm nhất.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bộ Giáo dục và Đào tạo, (2018), *Chương trình Giáo dục phổ thông tổng thể*, Hà Nội.
- [2] Bộ Giáo dục và Đào tạo và Dự án VVOB, (2022), *Bộ tài liệu bồi dưỡng hoạt động Học thông qua chơi cấp Tiểu học*.
- [3] Nguyễn Thị Hòa, (2007), *Phát huy tính tích cực nhận thức của trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi trong trò chơi học tập*, NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [4] Nguyễn Hữu Trí, (1996), *Suy nghĩ về dạy học “lấy học sinh làm trung tâm”*, Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục, số 12.
- [5] Phó Đức Hòa, (2013), *Dạy học tích cực và cách tiếp cận trong dạy học tiểu học*, NXB Đại học Sư phạm Hà Nội.
- [6] Quỹ The LEGO Foundation, (2017), *Cách nhìn của chúng tôi về: Học thông qua chơi*.

CURRENT STATUS OF ORGANIZING LEARNING THROUGH PLAY ACTIVITIES TO PROVIDE EXPERIMENTAL OPPORTUNITIES FOR STUDENTS IN TEACHING GRADE 2 MATHEMATICS AT PRIMARY SCHOOLS IN VIET TRI CITY, PHU THO PROVINCE

Pho Duc Hoa¹, Mai Thao Quyên^{*2}

¹ Email: phoduchoa40@gmail.com
Hanoi National University of Education
136 Xuan Thuy, Cau Giay, Hanoi, Vietnam

* Corresponding author
² Email: mthaoquyen@gmail.com
Tho Son Primary School
Hai Ba Trung, Tho Son, Viet Tri city,
Phu Tho province, Vietnam

ABSTRACT: *Primary school students have quite sharp intelligence and rich imagination, which is a good premise for the development of mathematical thinking, but easy to be distracted and confused if they are stressed and over-scheduled. Therefore, the curriculum content and teaching methods need to be suitable for students' psychology. Especially in primary school teaching, innovation in Mathematics teaching plays an important role. Learning Mathematics will help students develop their thinking competence. Because of their deep thinking, they can be more agile and sharper in many other subjects. To perform well in mathematics, every student needs to be passionate and interested in learning. Thus, it requires teachers to increase students' passion and interest in the subject. Dealing with that fact, "Learning through Play" in Mathematics is an extremely useful and effective solution for primary school students. Learning through play exposes students to new things, making learning easier and doing better in school. Therefore, teachers should take advantage of play activities to create opportunities for children to acquire knowledge and experiment in the learning process.*

KEYWORDS: Teacher, grade 2 Mathematics, experiment, teaching.